

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31
ADMINISTRATOR ROLES AFFECTING TO THE INTERNAL ASSURANCE OPERATION
OF SCHOOL'S UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 31

ธัชพนธ์ ไสยาสน์ (Thatchaphon Saiyat) ^{1*}

สรฤดี ดีปู (Sanrudee Deepu) ²

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

¹ Students of Master Degree of Education in Education Administration, Faculty of Education,
Nakhon Ratchasima University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

² Assistant Professor Dr. Faculty of Education, Nakhon Ratchasima University

*Corresponding Author E-mail : thatchaphon@hpa.ac.th

รับต้นฉบับ 2 ก.ค. 62 ปรับแก้ไขตามข้อเสนอนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 19 ธ.ค. 62 ลงตีพิมพ์ 20 ธ.ค. 62

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู จำนวน 346 คน ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการสร้างความสัมพันธ์ ด้านการเป็นผู้จัดองค์กรและด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมิน

คุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ 3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเป็นผู้จัดองค์กร ด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ และด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบทบาทเหล่านี้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็น .814

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ABSTRACT

This research was aimed to study 1) the levels of role of school administrators, 2) the levels on quality assurance in educational institutions, 3) Study the role of school administrators affecting the quality assurance operations in educational institutions Under the Office of Secondary Educational Service Area 31. The sample groups of this study 346 teachers. It was acquired by the use of the tables of Krejcie and Morgan. The instrument used in the research was a questionnaire to measure the value. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, pearson product moment correlation and stepwise multiple regression analysis.

The findings were as follows: 1) The levels of role of school administrators was high level. And considering each aspect Found that it is at a high level in all aspects by which the highest mean value is Human resource, management, Relationship building, in terms of being an organization organizer and being a publicist, respectively. 2) The levels on quality assurance in educational institutions was high level. And when considering each aspect, it was found that it was at a high level in all aspects By which the highest mean value is Internal quality assessment according to educational standards of educational institutions, Establishment of educational management development plans of educational institutions, Establishing educational standards of educational institutions, The implementation of the educational management development plan of educational institutions, Monitoring of educational quality, Management and Information System Management, Annual report preparation as internal quality assessment report, And improving the quality of continuing education respectively. 3) The role of school administrators in organizing organizations, as a publicist, Relationship building, And human resource management Affecting the quality assurance operations in educational institutions Under the Office of Secondary Educational Service Area 31. 01. level, with the multiple correlation coefficients between these roles and the quality assurance operations within the institution are .814.

Keywords: Roles of school administrators Quality assurance in educational institutions

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบัน เป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งทำให้โลกไร้พรมแดน และทำให้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในที่หนึ่ง สามารถสื่อสารและมีผลกระทบก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อไปยังที่อื่นๆ ทั่วโลกอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลกที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงจึงเป็นเรื่องจำเป็น ปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้แก่ สติปัญญาและความสามารถของคน การพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาจึงเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคนให้สามารถพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีจิตคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข เมื่อพิจารณาสภาพการจัดการศึกษาของไทยในระยะที่ผ่านมา จะพบว่าวิกฤตการณ์ทางการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่งคือ เรื่องปัญหาคุณภาพการศึกษาของไทยทำให้คนไทยบางส่วนที่มีฐานะร่ำรวยหาทางออกโดยส่งบุตรหลานไปเรียนต่อต่างประเทศ ในขณะที่คนไทยอีกส่วนหนึ่งก็พยายามให้บุตรหลานได้ศึกษาในโรงเรียนที่คิดว่ามีคุณภาพดี ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะอยู่ไกลและเด็กจะต้องเสียเวลาและเหน็ดเหนื่อยจากการเดินทางก็ตาม ส่วนคนที่ไม่มีทางออกซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศจำเป็นต้องยอมให้บุตรหลานศึกษาในโรงเรียนที่ไม่แน่ใจในคุณภาพต่อไป (จริญญา หาญณรงค์, 2550)

การพัฒนาสถานศึกษาของไทยให้มีคุณภาพเพื่อให้ประชาชนชาวไทยมีความมั่นใจที่จะส่งลูกหลานไปเรียนนั้นจะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา และทำให้การประกันคุณภาพภายในเป็นกลไกที่สถานศึกษาใช้ในการบริหารจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ แต่ผลการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย การจัดการศึกษาจะต้องเน้นการศึกษาด้านคุณภาพการศึกษาให้มากขึ้น คนไทยในปัจจุบันเรียนจบปริญญาตรีจำนวนมากแต่ก็มีอัตราการว่างงานมากขึ้น สะท้อนถึงคุณภาพการศึกษาของประเทศ จึงต้องมีการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจที่จะส่งบุตร หลาน ไปเรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา จึงกำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในเป็นการสร้างระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมาย และระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด โดยถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน การประกันคุณภาพการศึกษาต้องร่วมกันทำทุกฝ่าย ฝ่ายบริหาร ฝ่ายผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการและพัฒนาศึกษาทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การทำตามแผน การประเมินผล และการนำผลประเมินมาปรับปรุง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

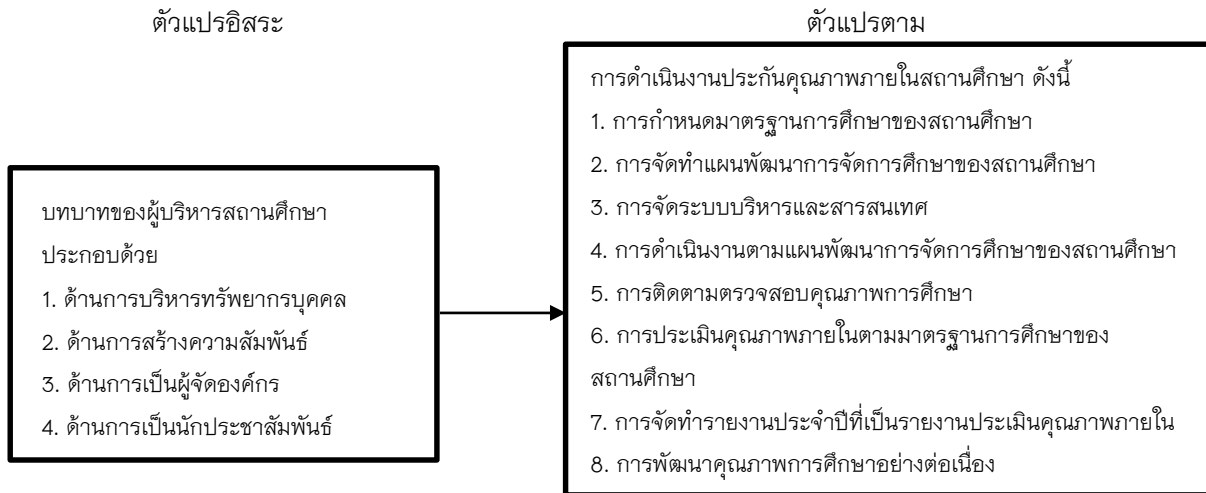
การบริหารสถานศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินงานของสถานศึกษา หากสถานศึกษาใดขาดผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหารแล้ว สถานศึกษาจะขาดการยึดเหนี่ยว และขาดพลังขับเคลื่อน ทำให้สถานศึกษาเกิดความอ่อนแอ (สมาน อัครวุฒิ, 2551) คณะกรรมการครูสภาได้กำหนดสาระความรู้ และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาศึกษามาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพในหมวด 2 ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ในด้านหลักการและกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพภายในและภายนอก และบทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับด้านสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษารายงานต้นสังกัด (สุริยาดา เล็งงู, 2554) โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจริงจังในการ กำกับ ติดตาม ดูแล การจัดทำการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2542)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจได้ว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนด ดังนั้นหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วม โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจริงจังในการ กำกับ ติดตาม ดูแล การจัดทำการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ดูแลโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีผลการประเมินจากรายงานประจำปีของสถานศึกษา ยังไม่สามารถตอบคุณภาพของสถานศึกษาได้ เนื่องจากการให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา มีการเปลี่ยนผู้ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในบ่อยครั้งเป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารของสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในไม่ต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31, 2560) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุง การจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31
2. เพื่อศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31
3. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการสร้างความสัมพันธ์ ด้านการเป็นผู้จัดองค์กร ด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำนวน 3,281 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำนวน 346 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan (Krejcie and Morgan, 1970) ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่ใช้อัตราส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 20 เท่าของตัวแปรที่ศึกษา สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรอิสระจำนวน 4 ตัวแปร และตัวแปรตามจำนวน 8 ตัวแปร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยพิจารณาภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ แบ่งเป็น 3 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์มีทั้งหมด 294 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.97 ของแบบสอบถามทั้งหมด

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่า ร้อยละ (Percentage)

2.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.4 วิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาทำโดยรวมและตัวแปรรายด้านกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 คำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson 's product moment correlation coefficient) และแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

2.5 การวิเคราะห์ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) โดยใช้วิธีแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise)

ผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการสร้างความสัมพันธ์ด้านการเป็นผู้จัดองค์กรและด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล	4.11	0.68	มาก
2. ด้านการสร้างความสัมพันธ์	4.07	0.69	มาก
3. ด้านการเป็นผู้จัดองค์กร	4.07	0.68	มาก
4. ด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์	4.06	0.71	มาก
รวม	4.08	0.57	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$ S.D. = 0.57) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ($\bar{X} = 4.11$ S.D. = 0.68) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.71)

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมและรายด้าน

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.12	0.70	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.13	0.72	มาก
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.06	0.70	มาก
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.11	0.69	มาก
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.08	0.73	มาก
6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.15	0.70	มาก
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	4.03	0.72	มาก
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.01	0.71	มาก
รวม	4.09	0.53	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$ S.D. = 0.53) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุดคือ ข้อ 6 การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.15$ S.D. = 0.70) ส่วนข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 8 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.01$ S.D. = 0.71)

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นผู้จัดองค์กร ด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์และด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบทบาทที่ส่งผลมากที่สุด คือ ด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ ด้านการเป็นผู้จัดองค์กร ด้านการสร้างความสัมพันธ์และด้านการบริหารทรัพยากร บุคคล ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบทบาทเหล่านี้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาเป็น .814 และบทบาทเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาได้ร้อยละ 66.3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ stepwise บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์การถดถอยจาก คะแนนดิบไม่ปรับมาตรฐาน (b)	สัมประสิทธิ์การถดถอย จากคะแนนมาตรฐาน (β)	t	p
ค่าคงที่	1.051		8.865	0.000**
ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล	0.165	0.212	4.613	0.000**
ด้านการสร้างความสัมพันธ์	0.177	0.234	5.115	0.000**
ด้านการเป็นผู้จัดองค์กร	0.201	0.261	5.963	0.000**
ด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์	0.201	0.273	6.474	0.000**
$R = .814, R^2 = .663, p = .000$				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์ ด้านการเป็นผู้จัดองค์กร ด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบทบาทที่ ส่งผลมากที่สุด คือ ด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ ด้านการเป็นผู้จัดองค์กร ด้านการสร้างความสัมพันธ์ และด้านการ บริหารทรัพยากรบุคคล ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบทบาทเหล่านี้กับการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาเป็น .814 และบทบาทเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาได้ร้อยละ 66.3

อภิปรายผล

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 สนับสนุน ส่งเสริม ให้ผู้บริหารกระจายอำนาจการทำงานให้แก่บุคลากร เพื่อสร้างความร่วมมือจากบุคลากร ถึงความสามารถของบุคลากรมาใช้ได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมบุคลากรให้ทำงานตามความถนัดตามความชำนาญ ใช้ความรู้ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2542) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารทรัพยากรบุคคลว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้บริหารทรัพยากรบุคคลให้แก่วางส่วนต่างๆ ขององค์กรให้เกิดความสมดุล บุคคลแต่ละบุคคลทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง สอดคล้องกับผลการศึกษา ประเสริฐ คำน้อย (2555) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอยางทอง จังหวัดชัยภูมิกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการบริหารบุคคล โดยรวมมีระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักเอาใจใส่ในการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 ที่ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่การประเมินคุณภาพภายในถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะสะท้อนความสำเร็จของสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาต้องมีความเป็นปรนัย (Objectivity) มีความชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ทวีกาญจน์ (2551) ที่ศึกษาเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดปัตตานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ทั้งหมด 4 ด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบทบาทที่มีค่าสัมประสิทธิ์สูงที่สุด คือ ด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการสร้างความสัมพันธ์ ด้านการเป็นผู้จัดองค์กร ด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบทบาทที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ ด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 มีนโยบายประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหารให้มีการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาของตนเองเพื่อให้ชุมชน ผู้ปกครองทราบ

ถึงการดำเนินงานของสถานศึกษา หลักสูตรของสถานศึกษา การขอการสนับสนุนในการจัดการศึกษา มีการประชาสัมพันธ์ แผนการเรียนอย่างกว้างขวางเพื่อดึงดูดผู้เรียนสอดคล้องกับแนวคิดของวิโรจน์ สารรัตน์ (2542) ได้กล่าวถึงบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นนักประชาสัมพันธ์ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ (Spokesperson) ข้อมูลข่าวสารขององค์การต่อบุคคลภายนอกองค์การเพื่อให้เกิดการประชาสัมพันธ์องค์การทำให้องค์การมีชื่อเสียงได้รับการยอมรับจากภายนอกสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีรา มนัสตรง (2547) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง ด้านจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ส่งผลอยู่ในระดับมาก

จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น การบริหารงานวิชาการประกอบด้วยงานหลายอย่าง และสิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ หลักสูตรซึ่งถือว่าเป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการ และขึ้นอยู่กับความสามารถของ ผู้นำในการนำไปใช้ ซึ่งแต่ละสถานศึกษาจะแตกต่างกันไปตามบริบทของสถานศึกษานั้นๆ และการจัดโปรแกรมการศึกษา ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งผู้เรียนด้วย ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง ท้องถิ่น องค์กรภายในและภายนอกในเข้ามาช่วยในการ สนับสนุน ส่งเสริมงานวิชาการในด้านต่างๆ การบริหารงานวิชาการจึงจะมีประสิทธิภาพและส่งผลให้การศึกษาที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า บทบาทด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นบทบาทที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการจัดระบบบุคคลที่ดี มอบหมายงานตามความสามารถของบุคคลนั้น เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า. จริฎญา หาญณรงค์. (2550). **การศึกษาดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.

- ประเสริฐ คำน้อย. (2555). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอพานจังหวัด เชียงรายกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วาสนา ทวีกาญจน์. (2551). **การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สมาน อัครภูมิ. (2551). **การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ**. อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. (2560). **รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2560 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31**. นครราชสีมา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุชีรา มั่นตรง. (2547). **การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุริยาดา เล็งนู. (2554). **การปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศศิวิมล ภูมิแดง. (2555). **ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย รามคำแหง.
- อสมาน หะมิ. (2552). **การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน จังหวัดนราธิวาส**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ฮาบีบ๊ะ อาเดมะ. (2557). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามทัศนะ ครูผู้สอน อำเภอแว้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- Basden, L. L. (2000). Illinois quality assurance and improvement planning process: Examining the relationship between external review visit and internal review and planning process. **Dissertation Abstracts International**. 2000, pp. 107–110.

- Bugg, K. A. (2000). Identifying quality management practice used within Holmes partnership school of education. **Dissertation Abstracts International**, 2000, 46–51.
- Gorton, R. A. (1983). **School Leadership and Administration: Important Concepts**. New York: McGraw–Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30, 607–610.